

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

10. listopadu 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Směrnice 92/43/EHS – Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin – Článek 6 odst. 3 – Posouzení projektu, který může mít vliv na chráněnou lokalitu – Povinnost provést posouzení – Pokračování hospodářské činnosti zařízení, která byla povolena již ve fázi projektu, za nezměněných podmínek, pokud bylo povolení uděleno na základě neúplného posouzení“

Ve věci C-278/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) ze dne 8. února 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 28. dubna 2021, v řízení

Dansk Akvakultur, jednající jménem AquaPri A/S

proti

Miljø- og Fødevareklagenævnet,

za účasti:

Landbrug & Fødevarer,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, administrátorka,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. března 2022,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Dansk Akvakultur, jednající jménem společnosti AquaPri A/S, K. Trenskowem a M. Vindfeltem, advokater,

* Jednací jazyk: dánština.

- za Miljø- og Fødevareklagenævnet E. Gabrisem, R. Holdgaardem a B. Moll Bownem, advokater,
- za Evropskou komisi C. Hermesem a C. Vangem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 12. května 2022,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 3 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7 a oprava Úř. věst. 2014, L 95, s. 70).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi sdružením Dansk Akvakultur, jednajícím jménem společnosti AquaPri A/S, a Miljø- og Fødevareklagenævnet (odvolací senát pro životní prostředí a potraviny, Dánsko) (dále jen „odvolací senát“) ve věci rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto povolení pokračovat v provozování rybí farmy ve vlastnictví společnosti AquaPri.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 10 odůvodnění směrnice 92/43 uvádí:

„[V]zhledem k tomu, že musí být přiměřeně hodnoceny veškeré plány a programy, které by mohly významně ovlivnit cíle ochrany v lokalitě, která již byla k ochraně navržena nebo bude navržena v budoucnosti“.

- 4 Článek 6 odst. 1 až 3 této směrnice stanoví:

„1. Pro zvláštní oblasti ochrany stanoví členské státy nezbytná ochranná opatření zahrnující v případě potřeby odpovídající plány péče vypracované speciálně pro dané lokality nebo integrované do jiných plánů rozvoje a vhodná opatření právního, správního nebo smluvního charakteru, která odpovídají ekologickým požadavkům typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II, jež se na těchto lokalitách vyskytují.

2. Členské státy přijmou vhodná opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů, [jakož i] vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby stanovisko široké veřejnosti.“

Dánské právo

Zákon o ochraně životního prostředí

- 5 Článek 33 odst. 1 první věta Miljøbeskyttelsesloven (zákon o ochraně životního prostředí) ze dne 22. prosince 2006, ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, stanoví:

„Podniky, provozy nebo zařízení uvedené v seznamu v článku 35 (činnosti podléhající povolení) nemohou být před vydáním povolení zřízeny ani zahájit provoz.“

- 6 Článek 35 tohoto zákona stanoví:

„Ministr životního prostředí vypracuje seznam zvláště znečišťujících zařízení, podniků nebo provozů, které podléhají povinnosti získat povolení podle článku 33.“

Vyhláška o stanovištích

- 7 Habitatbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 188 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) (vyhláška č. 188 o vyhlásování a správě mezinárodních oblastí ochrany přírody a některých druhů) ze dne 26. února 2016 stanoví v čl. 6 odst. 1 a 2, kterým byl do dánského právního řádu proveden čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, následující:

„1. Před přijetím rozhodnutí podle ustanovení uvedených v článku 7 je třeba posoudit, zda projekt může mít samostatně nebo v kombinaci s jinými plány a projekty významný vliv na lokalitu Natura 2000[...]

2. Pokud má orgán za to, že projekt může mít významný vliv na lokalitu Natura 2000, musí být podrobné posouzení důsledků projektu pro lokalitu Natura 2000 provedeno s ohledem na cíle ochrany této lokality. Pokud z posouzení vlivů vyplýne, že projekt bude mít negativní dopad na mezinárodní oblast ochrany přírody, nelze žadateli udělit žádné povolení, výjimku nebo schválení.“

- 8 Článek 7 odst. 7 uvedené vyhlášky stanoví:

„Článek 6 se vztahuje na následující postupy podle zákona o ochraně životního prostředí:

[...]

6) schvalování zařízení atd. podle čl. 33 odst. 1 zákona o ochraně životního prostředí [...]

[...]“

Vyhláška o schvalování

- 9 Článek 70 odst. 2 Godkendelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1458 om godkendelse af listevirksomhed) (vyhláška č. 1458 o schvalování činností podléhajících povolení) ze dne 12. prosince 2017 (dále jen „vyhláška o schvalování“) stanoví:

„Stávající zařízení spadající pod body I 203, I 205 [...] přílohy 2, která nejsou schválena podle článku 33 zákona o ochraně životního prostředí, podávají žádosti o povolení v souladu s pravidly stanovenými v této vyhlášce nejpozději do 15. března 2014.“

- 10 Příloha 2 této vyhlášky obsahuje zejména body I 203 a I 205, které zní následovně:

„I 203. Rybí farmy, tj. chovná zařízení složená z klecí, drátěných boxů nebo podobných zařízení umístěných v mořských vodách, kde se celé zařízení nachází ve vzdálenosti méně než jedna námořní míle od pobřeží a jejichž provoz vyžaduje použití krmiv.

[...]

I 205. Rybí farmy, tj. chovná zařízení složená z klecí, drátěných boxů nebo podobných zařízení umístěných v mořských vodách a nacházejících se zcela nebo zčásti dále než jednu námořní míli od pobřeží, jejichž provoz vyžaduje použití krmiv“.

Skutkový základ sporu v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Společnost AquaPri je vlastníkem rybí farmy nacházející se v zálivu Småland v blízkosti lokality Natura 2000, kde se vyskytují různé typy suchozemských a vodních přírodních stanovišť, jakož i několik druhů volně žijících ptáků. Předmětem činnosti tohoto zařízení je chov tzv. pstruha duhového, který vede k uvolňování dusíku, fosforu, mědi a antibiotik do životního prostředí.
- 12 Projekt spočívající v umístění uvedeného zařízení do jeho současného místa, byl povolen dne 15. února 1999.
- 13 V průběhu roku 2006 požádala AquaPri o povolení zvýšit množství dusíku, které může být uvolněno její farmou v rozsahu 0,87 tuny, a to od 15,6 tun do 16,47 tun.
- 14 Příslušný orgán posoudil otázku, zda takové zvýšení může mít významný vliv na lokalitu Natura 2000 nacházející se v blízkosti tohoto zařízení, a to na základě dánské právní úpravy týkající se posuzování vlivů veřejných a soukromých projektu na životní prostředí, která byla platná v rozhodné době. Na základě svého posouzení měl za to, že v dotyčné lokalitě neexistují přírodní stanoviště nebo druhy volně žijících ptáků citlivých na dusík, jež by mohly být projektem společnosti AquaPri významně dotčeny. Povolil tedy této společnosti realizovat tento projekt na základě rozhodnutí, které bylo přijato dne 27. října 2006.
- 15 Toto rozhodnutí bylo napadeno před příslušným odvolacím orgánem, který konstatoval, že je stíženo vadou, jelikož příslušný orgán v rámci svého posouzení projektu společnosti AquaPri nezohlednil existenci souběžných projektů obnášejících zvýšení množství dusíku, které mohou vypouštět tři sousední rybí farmy. Tento orgán měl nicméně za to, že tato vada neodůvodňuje zrušení uvedeného rozhodnutí.

- 16 Vzhledem k tomu, že podle téhož rozhodnutí měla AquaPri nejpozději do 15. března 2014 podat žádost o povolení podle článků 33 a 35 zákona o ochraně životního prostředí, jak je stanoveno v čl. 70 odst. 2 vyhlášky o schvalování, podala tato společnost žádost v tomto smyslu.
- 17 Rozhodnutím ze dne 16. prosince 2014 příslušný orgán udělil povolení požadované společností AquaPri, když konstatoval, že množství dusíku vypouštěného její farmou zůstalo ve srovnání s množstvím, které bylo povoleno rozhodnutím ze dne 27. října 2006, nezměněno a že z posouzení provedeného po přijetí tohoto rozhodnutí vyplývá, že toto zařízení a tři sousední zařízení posuzovaná společně nemohou mít významný vliv na lokalitu Natura 2000, v jejíž blízkosti se nacházejí.
- 18 Vzhledem k tomu, že rozhodnutí ze dne 16. prosince 2014 bylo napadeno před odvolacím senátem, odvolací senát jej rozhodnutím ze dne 13. března 2018 zrušil.
- 19 Odvolací senát měl v posledně uvedeném rozhodnutí nejprve za to, že před povolením uděleným společností AquaPri rozhodnutím ze dne 27. října 2006 nebylo provedeno posouzení v souladu s požadavky čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, jelikož toto posouzení se týkalo individuálního vlivu dotčeného projektu, ale nikoli otázky, zda tento projekt, posuzovaný společně se třemi sousedními zařízeními, může mít významný vliv na lokalitu Natura 2000, v níž se tato různá zařízení nacházejí.
- 20 Odvolací senát dále konstatoval, že národní vodohospodářský plán použitelný na vody, které se nacházejí v dotčené oblasti, byl přijat na období 2015–2021 v návaznosti na posouzení provedené v souladu s čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 a že z tohoto plánu zejména vyplývá, že byly povoleny emise v celkovém množství 43 tun dusíku, „aby se zajistilo, že stávající rybí farmy [...] mohou v plném rozsahu využívat svá současná povolení na vypouštění emisí“. Měl však v podstatě za to, že tato zjištění nemají vliv na povinnost příslušného orgánu provést podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 zvláštní posouzení zařízení společnosti AquaPri za účelem určení, zda tento projekt může mít významný vliv na lokalitu Natura 2000, v jejíž blízkosti se nachází.
- 21 Odvolací senát měl konečně za to, že množství dusíku vypouštěného tímto zařízením ve spojení s množstvím vydaným třemi sousedními zařízeními může mít významný vliv na dotčenou lokalitu.
- 22 Společnost AquaPri podala proti uvedenému rozhodnutí žalobu k příslušnému soudu, který věc postoupil předkládajícímu soudu s ohledem na otázky, jež v této věci vyvstaly.
- 23 Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast, Dánsko) v předkládacím rozhodnutí zaprvé uvádí, že rozhodnutí dotčené ve věci v původním řízení bylo přijato na základě právní úpravy, která zajišťuje provedení článku 6 směrnice 92/43 do dánského práva, a poté uvedl, že i když tento článek neupřesňuje význam pojmu „projekt“, na který odkazuje, z judikatury Soudního dvora, zejména z rozsudků ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging (C-127/02, EU:C:2004:482, body 24 až 26), a ze dne 7. listopadu 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment a další (C-293/17 a C-294/17, EU:C:2018:882, body 66 a 82 až 83) vyplývá, že tento pojem je širší než pojem „záměr“, který je používán ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1), jakož i směrnici Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 1985, L 175, s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248), která ji předcházela.

- 24 Zadruhé předkládající soud v podstatě uvádí, že judikatura Soudního dvora týkající se pojmu „projekt“ ve smyslu čl. 6 směrnice 92/43 mu neposkytuje výkladová vodítka, které jsou nezbytná k tomu, aby mohl rozhodnout, zda se v projednávaném případě jedná o takový projekt.
- 25 V tomto ohledu zaprvé uvádí, že žádost o povolení, která je předmětem sporu v původním řízení, měla pouze umožnit společnosti AquaPri pokračovat v činnosti rybí farmy, která existovala přibližně patnáct let, za podmínek, jež se nezměnily oproti podmínkám, na jejichž základě jí bylo uděleno předchozí povolení. Zadruhé bylo toto předchozí povolení uděleno na základě posouzení, které se týkalo výhradně případného vlivu projektu na životní prostředí, jenž spočívá ve zvýšení množství dusíku vypouštěného tímto zařízením, a které tedy nezohlednilo společně existenci souběžných a podobných projektů. Zatřetí společný vliv těchto různých zařízení na životní prostředí byl nicméně zohledněn v rámci posouzení, které bylo od té doby provedeno podle článku 6 směrnice 92/43 za účelem schválení národního vodohospodářského plánu uvedeného v bodě 20 tohoto rozsudku.
- 26 S ohledem na všechny tyto skutečnosti se předkládající soud táže, zda mělo být před přijetím rozhodnutí o žádosti o povolení, které je předmětem sporu v původním řízení, provedeno nové posouzení podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, a pokud ano, za jakých podmínek.
- 27 Za těchto okolností se Østre Landsret (odvolací soud pro východní oblast) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 6 odst. 3 [první věta] směrnice [92/43] vykládán v tom smyslu, že se použije na takovou situaci, jako je situace v projednávané věci, kdy je žádáno o povolení pokračovat v provozování stávající rybí farmy, přičemž nedochází ke změně v činnosti této rybí farmy a vypouštění dusíku a jiných živin v porovnání s činností a vypouštěním povolenými v roce 2006, avšak nebylo provedeno posouzení celkové činnosti a kumulativních účinků všech rybích farem v dané oblasti v souvislosti s předchozím povolením této rybí farmy, neboť příslušné orgány posuzovaly pouze celkové dodatečné vypouštění dusíku a dalších látek z dotčené rybí farmy?
- 2) Je pro odpověď na otázku v bodě 1 relevantní, že národní vodohospodářský plán pro období let 2015–2021 zohledňuje přítomnost rybích farem v dané oblasti, když tento plán počítá s určitým objemem dusíku s cílem zajistit, aby stávající rybí farmy v dané oblasti mohly využívat svých stávajících povolení k vypouštění a aby skutečné vypouštění z rybích farem nepřekračovalo stanovené limity?
- 3) Musí-li být v takové situaci, jako je situace v projednávané věci, provedeno posouzení podle čl. 6 odst. 3 [první věty] směrnice [92/43], je příslušný orgán povinen v souvislosti s tímto posouzením zohlednit limity pro vypouštění dusíku vyhrazené v plánu pro oblasti povodí pro období let 2015–2021 a jakékoli další relevantní informace a posouzení, které by mohly z tohoto plánu pro oblasti povodí nebo z plánu sítě Natura 2000 pro danou oblast vyplynout?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 28 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 6 odst. 3 první věta směrnice 92/43 musí být vykládán v tom smyslu, že pokračování činnosti zařízení, která již byla ve fázi projektu povolena, za nezměněných podmínek, musí podléhat povinnosti posouzení stanovené v tomto ustanovení v případě, že se posouzení, jež předcházelo tomuto povolení, týkalo pouze důsledku tohoto projektu, který je posuzován samostatně, a to bez ohledu na jeho kombinaci s jinými projekty a pokud toto povolení podmiňuje pokračování činnosti novým povolením stanoveným vnitrostátním právem.
- 29 Je třeba připomenout, že podle první věty čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení svých důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany.
- 30 Jak vyplývá ze samotného znění tohoto ustanovení, povinnost posouzení, kterou stanoví, musí být splněna nejen v případě, že plán nebo projekt, posuzovaný samostatně, může mít významný vliv na lokalitu, s níž tento plán nebo projekt přímo nesouvisí nebo není nezbytný. Musí být totiž splněna rovněž v případě, kdy může mít významný vliv na dotčenou lokalitu kombinace uvedeného plánu nebo projektu s jinými plány nebo projekty.
- 31 V obou případech musí být tedy dotčený plán nebo projekt předmětem posouzení jeho důsledků pro dotčenou lokalitu s ohledem na cíle ochrany této lokality.
- 32 Toto posouzení musí být samo o sobě „přiměřené“, což je požadavek, který předpokládá, že příslušný vnitrostátní orgán zohlední veškeré důsledky, jež dotčený plán nebo projekt, posuzovaný samostatně nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, může mít na dotčenou lokalitu, a tudíž tento orgán určí a posoudí všechny aspekty tohoto plánu nebo projektu, které mohou ovlivnit cíle ochrany této lokality (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. ledna 2016, Grüne Liga Sachsen a další, C-399/14, EU:C:2016:10, bod 49, jakož i ze dne 7. listopadu 2018, Holohan a další, C-461/17, EU:C:2018:883, body 33, 43 a 45).
- 33 Jak vyplývá rovněž ze znění čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, povinnost posouzení, kterou toto ustanovení stanoví, se však uplatní pouze v případě plánu nebo projektu.
- 34 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, týkající se pojmu „projekt“ ve smyslu uvedeného ustanovení, je tento pojem širší než pojem uvedený ve směrnici 85/337 a 2011/92, které odkazují na existenci prací nebo zásahů měnících fyzický stav lokality. Uvedený pojem totiž zahrnuje i jiné činnosti, které, aniž by byly spojeny nebo byly nezbytné pro péči o chráněnou lokalitu, mohou mít na tuto lokalitu významný vliv (v tomto smyslu rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment a další, C-293/17 a C-294/17, EU:C:2018:882, body 61 až 68, jakož i citovaná judikatura).
- 35 Pokud však činnost, která může mít významný vliv na chráněnou lokalitu, již byla ve fázi projektu povolena, může být pokračování této činnosti považováno za nový nebo odlišný projekt, který musí být předmětem nového posouzení podle čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43 pouze tehdy, pokud mezi povolenou činností a činností, v níž se pokračuje, neexistuje návaznost

a totožnost, zejména s ohledem na povahu těchto činností a na místo a podmínky, za nichž jsou prováděny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne ze dne 7. listopadu 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment a další, C-293/17 a C-294/17, EU:C:2018:882, bod 83, jakož i ze dne 29. července 2019, Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, body 129 až 131).

- 36 V případě návaznosti a totožnosti takové činnosti je třeba její pokračování považovat za jediný projekt, který již byl povolen a není třeba jej znovu posuzovat podle čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. listopadu 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment a další, C-293/17 et C-294/17, EU:C:2018:882, body 78 a 79; ze dne 29. července 2019, Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, bod 128, jakož i ze dne 9. září 2020, Friends of the Irish Environment, C-254/19, EU:C:2020:680, bod 35).
- 37 V projednávané věci z jasného a přesného znění této otázky vyplývá, že se předkládající soud táže Soudního dvora, zda je čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43 použitelný na spor týkající se pokračování v činnosti zařízení, která již byla povolena ve stadiu projektu za podmínek, jež se nezměnily oproti podmínkám, na jejichž základě bylo toto povolení uděleno. Z tohoto hlediska se tedy nejeví, že by existoval nový nebo odlišný projekt, který by musel být předmětem nového posouzení podle tohoto ustanovení, s výhradou ověření, jehož provedení přísluší pouze předkládajícímu soudu.
- 38 Zadruhé je však třeba poznamenat, že jelikož jsou členské státy povinny dodržovat čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43, a konkrétně povinnost posouzení stanovenou v první větě tohoto ustanovení, nelze připustit, aby z nesplnění této povinnosti nemohly být vyvozeny žádné právní důsledky v případě, že by takové porušení pravomocně konstatoval příslušný vnitrostátní orgán nebo soud.
- 39 Naopak, jak Soudní dvůr uvedl, pokud jde o povinnost provést podobné posouzení podle směrnice 85/337, i když je povolení projektu, k němuž došlo v rozporu s touto povinností, pravomocné, nelze mít za to, že tento projekt byl s ohledem na uvedenou povinnost legálně schválen, takže dotčený členský stát je na základě zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 SEU povinen odstranit protiprávní následky protiprávního jednání, kterého se dopustil tím, že v rámci svých pravomocí přijme veškerá opatření nezbytná k nápravě tohoto jednání [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Komise v. Irsko (Větrný park v Derrybrien), (C-261/18, EU:C:2019:955, body 71, 75, 80 a 90, jakož i citovaná judikatura].
- 40 Konkrétně, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 29 a 30 svého stanoviska, v případě, že projekt byl povolen na základě posouzení, které není v souladu s požadavky čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, musí příslušný vnitrostátní orgán provést následné posouzení důsledků provedení tohoto projektu na dotčenou lokalitu na základě čl. 6 odst. 2 této směrnice, pokud toto posouzení představuje jediné vhodné opatření, jež zabrání tomu, aby toto provedení vedlo ke zhoršení stavu nebo narušení, které by mohlo mít významný účinek s ohledem na cíle uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Grüne Liga Sachsen a další, C-399/14, EU:C:2016:10, bod 46).
- 41 Takové následné posouzení založené na čl. 6 odst. 2 směrnice 92/43 však není jediným vhodným opatřením, které může příslušný vnitrostátní orgán v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, přijmout.

- 42 Jak totiž vyplývá z judikatury Soudního dvora, unijní právo nebrání tomu, aby tento orgán za účelem provedení nového posouzení v souladu s platnými požadavky odňal nebo pozastavil již udělené povolení, pokud jsou tato opatření přijata v přiměřené lhůtě a pokud je zohledněna míra, v níž dotčená osoba mohla spoléhat na zákonnost tohoto povolení, nebo v určitých výjimečných případech stanovených platnými pravidly vnitrostátního práva, aby orgán situaci legalizoval, což pak musí být nejen v souladu s těmito požadavky, ale také za podmínek, které vylučují jakékoli riziko obcházení nebo neuplatnění pravidel unijního práva [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Komise v. Irsko (Větrný park v Derrybrien), (C-261/18, EU:C:2019:955, body 75 až 77 a 92 a citovaná judikatura].
- 43 Kromě toho v případě, kdy členský stát buď v obecně závazném aktu, nebo individuálním aktu stanoví, že pokračování již povolené činnosti musí být znovu povoleno, musí příslušný vnitrostátní orgán podrobit *tuto činnost* novému posouzení v souladu s požadavky čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, pokud se ukáže, že uvedená činnost dosud nebyla předmětem takového posouzení, přičemž v takovém případě musí tento orgán vyvodit veškeré důsledky pro skutkový stav a právní důsledky tohoto nového posouzení v rámci rozhodnutí, které má přijmout o případném novém povolení, jež má být uděleno.
- 44 V projednávaném případě přitom ze znění této otázky a z vyjádření předkládajícího soudu shrnutých v bodě 16 tohoto rozsudku vyplývá, že povolení vydané dne 27. října 2006 stanovilo, že pokračování činnosti zařízení dotčeného ve věci v původním řízení musí být nejpozději do 15. března 2014 předmětem nové žádosti o povolení, jak je stanoveno v čl. 70 odst. 2 vyhlášky o schvalování.
- 45 Z vyjádření předkládajícího soudu shrnutých v bodech 15 a 19 tohoto rozsudku rovněž vyplývá, že posouzení provedené během roku 2006 příslušným orgánem před vydáním povolení uvedeného v předchozím bodě nebylo v souladu s požadavky čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, jelikož se týkalo pouze individuálního dopadu dotčeného projektu, a nikoli vlivu tohoto projektu posuzovaného společně s ostatními projekty.
- 46 V tomto ohledu je třeba uvést, že bez ohledu na to, jaké opatření je použito k odstranění protiprávních důsledků nesplnění takové povinnosti provést posouzení, jako je povinnost stanovená v čl. 6 odst. 3 první větě směrnice 92/43, může být členský stát odpovědný za toto porušení povinen, pokud takové opatření vede ke zpochybnění nebo změně povolení uděleného v důsledku tohoto porušení, nahradit veškerou škodu, kterou jeho jednání způsobilo hospodářskému subjektu, jemuž bylo uděleno toto povolení, což tvrdí v projednávaném případě společnost AquPri a čehož ověření je na příslušném vnitrostátním soudu.
- 47 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 6 odst. 3 první věta směrnice 92/43 musí být vykládán v tom smyslu, že pokračování činnosti zařízení, která již byla povolena ve stavu projektu, za nezměněných podmínek v zásadě nepodléhá povinnosti provést posouzení stanovené v tomto ustanovení. Nicméně v případě, že se zaprvé posouzení, které předcházelo tomuto povolení, týkalo pouze vlivu tohoto projektu posuzovaného samostatně bez ohledu na jeho kombinaci s jinými projekty, a zadruhé pokud toto povolení podmiňuje toto pokračování udělením nového povolení stanoveného vnitrostátním právem, musí mu předcházet nové posouzení v souladu s požadavky uvedeného ustanovení.

Ke druhé a třetí otázce

- 48 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda čl. 6 odst. 3 první věta směrnice 92/43 musí být vykládán v tom smyslu, že pro určení, zda je nezbytné, aby pokračování činnosti zařízení, která již byla povolena ve fázi projektu, posouzením, jež není v souladu s požadavky tohoto ustanovení, podléhalo novému posouzení v souladu s těmito požadavky, a pokud ano, při provedení tohoto nového posouzení, je třeba zohlednit posouzení provedená v mezidobí, jako jsou posouzení, která předcházela přijetí národního vodohospodářského plánu a plánu Natura 2000, jež se týkají zejména oblasti, v níž se nachází lokalita, která by mohla být touto činností dotčena.
- 49 V tomto ohledu je třeba bez dalšího připomenout, že jak vyplývá z bodů 29 a 32 tohoto rozsudku, jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, ale bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, musí být předmětem odpovídajícího posouzení jeho důsledků pro uvedenou lokalitu, což je požadavek, který vyžaduje identifikaci, posouzení a zohlednění všech důsledků tohoto plánu nebo projektu na tuto lokalitu.
- 50 Jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, takový plán nebo projekt musí podléhat takovému posouzení, pokud existuje pravděpodobnost nebo riziko, že bude mít významný vliv na dotčenou lokalitu, což je podmínka, která musí být s ohledem na zásadu předběžné opatrnosti považována za splněnou, pokud nelze vyloučit existenci pravděpodobnosti nebo nebezpečí významných škodlivých účinků na tuto lokalitu na základě nejlepších vědeckých poznatků v dané oblasti, zejména s ohledem na zvláštní vlastnosti a environmentální podmínky uvedené lokality [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, body 43 až 45 a 49; ze dne 17. dubna 2018, Komise v. Polsko (Bělověžský prales), C-441/17, EU:C:2018:255, body 111 až 113, jakož i ze dne 9. září 2020, Friends of the Irish Environment, C-254/19, EU:C:2020:680, body 50 a 51].
- 51 Kromě toho v případě, že dotčený plán nebo projekt musí podléhat takovému posouzení, může být toto posouzení považováno za vhodné pouze tehdy, pokud zjištění, hodnocení a závěry, které obsahuje, jsou zaprvé úplné, přesné a konečné a zadruhé, pokud mohou vyvrátit jakoukoliv důvodnou vědeckou pochybnost o účincích tohoto plánu nebo projektu na dotčenou lokalitu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. dubna 2018, Komise v. Polsko (Bělověžský prales), C-441/17, EU:C:2018:255, bod 114, a ze dne 9. září 2020, Friends of the Irish Environment, C-254/19, EU:C:2020:680, bod 53].
- 52 A konečně, za účelem určení, zda je nezbytné, aby plán nebo projekt podléhal posouzení podle čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, a pokud ano, zda je za účelem jeho provedení třeba zohlednit posouzení, která byla případně provedena dříve, pokud jsou relevantní, a pokud zjištění, posouzení a závěry, jež obsahují, jsou rovněž úplné, přesné a konečné. Zohlednění těchto předchozích posouzení však postačuje k vyloučení existence pravděpodobnosti nebo nebezpečí významných škodlivých účinků dotčeného plánu nebo projektu na dotčenou lokalitu pouze tehdy, pokud se vědecké údaje a údaje o životním prostředí od jejich provedení nezmění a pokud neexistují jiné plány nebo projekty, které by měly být zohledněny, avšak nebyly zohledněny, nebyly zohledněny v plném rozsahu nebo byly zohledněny nesprávně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. září 2020, Friends of the Irish Environment, C-254/19, EU:C:2020:680, body 54 až 56, jakož i citovaná judikatura).

- 53 Právě ke dni přijetí rozhodnutí o udělení povolení pro daný plán nebo projekt nesmí na základě provedeného posouzení existovat důvodné vědecké pochybnosti o tom, že neexistuje pravděpodobnost nebo riziko významných nepříznivých účinků tohoto plánu nebo projektu na dotčenou lokalitu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. dubna 2018, Komise v. Polsko (Bělověžský prales), C-441/17, EU:C:2018:255, bod 120].
- 54 Tyto zásady lze použít i na případ uvedený v bodě 43 tohoto rozsudku, kdy členský stát stanovil, ať již v aktu s obecnou působností nebo v individuálním aktu, že činnost, která již byla schválena ve fázi projektu, musí být znovu povolena.
- 55 Proto je na příslušném vnitrostátním orgánu, aby při určování, zda musí tomuto novému povolení předcházet nové posouzení podle čl. 6 odst. 3 první věty směrnice 92/43, a pokud ano, aby při provedení tohoto nového posouzení zohlednil dříve provedená posouzení, pokud jsou relevantní a pokud jsou zjištěny, posouzení a závěry v nich obsažené úplné, přesné a konečné.
- 56 Existence takových předchozích posouzení však v žádném případě neznamená, že příslušný vnitrostátní orgán povinnosti zohlednit pro účely svého rozhodnutí o případném povolení, které má být uděleno, jakož i v rámci posouzení, jež mu předchází, všechny skutečnosti existující ke dni přijetí tohoto rozhodnutí a provedení tohoto posouzení, a konkrétně všechny důsledky, které realizace projektu, jehož se týká, a činnosti z něj vyplývající mohly mít na dotčenou lokalitu od původního povolení tohoto projektu, stejně jako kdyby tento orgán prováděl následné přezkoumání uvedeného projektu podle čl. 6 odst. 2 směrnice 92/43 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2016, Grüne Liga Sachsen a další, C-399/14, EU:C:2016:10, body 61 et 62).
- 57 V projednávané věci přísluší pouze předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda předchozí posouzení, na něž odkazuje v těchto otázkách, splňují požadavky uvedené v bodě 55 tohoto rozsudku, a pokud ano, jaké skutkové a právní důsledky z nich vyvodil nebo měl vyvodit příslušný vnitrostátní orgán pro účely povolení pokračování činnosti dotčené ve věci v původním řízení a případně z jejího předchozího posouzení.
- 58 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou a třetí otázku odpovědět tak, že čl. 6 odst. 3 první věta směrnice 92/43 musí být vykládán v tom smyslu, že pro určení, zda je nezbytné, aby pokračování činnosti zařízení, která již byla povolena ve fázi projektu po posouzení, jež není v souladu s požadavky tohoto ustanovení, podléhalo novému posouzení, které je s těmito požadavky v souladu, a pokud ano, při provedení tohoto nového posouzení, je třeba zohlednit posouzení provedená v mezidobí, jako jsou posouzení předcházející přijetí národního vodohospodářského plánu a plánu Natura 2000, které se týkají mimo jiné oblasti, v níž se nachází lokalita, jež může být touto činností dotčena, pokud jsou tato předchozí posouzení relevantní a pokud jsou zjištěny, hodnocení a závěry v nich obsažené úplné, přesné a konečné.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhého senátu) rozhodl takto:

1) Článek 6 odst. 3 první věta směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

musí být vykládán v tom smyslu, že:

pokračování činnosti zařízení, která již byla povolena ve stavu projektu, za nezměněných podmínek v zásadě nepodléhá povinnosti provést posouzení stanovené v tomto ustanovení. Nicméně v případě, že se zaprvé posouzení, které předcházelo tomuto povolení, týkalo pouze vlivu tohoto projektu posuzovaného samostatně bez ohledu na jeho kombinaci s jinými projekty, a zadruhé pokud toto povolení podmiňuje toto pokračování udělením nového povolení stanoveného vnitrostátním právem, musí mu předcházet nové posouzení v souladu s požadavky uvedeného ustanovení;

2) Článek 6 odst. 3 první věta směrnice 92/43/EHS

musí být vykládán v tom smyslu, že:

pro určení, zda je nezbytné, aby pokračování činnosti zařízení, která již byla povolena ve fázi projektu po posouzení, jež není v souladu s požadavky tohoto ustanovení, podléhalo novému posouzení, které je s těmito požadavky v souladu, a pokud ano, při provedení tohoto nového posouzení, je třeba zohlednit posouzení provedená v mezidobí, jako jsou posouzení předcházející přijetí národního vodohospodářského plánu a plánu Natura 2000, jež se týkají mimo jiné oblasti, v níž se nachází lokalita, která může být touto činností dotčena, pokud jsou tato předchozí posouzení relevantní a pokud jsou zjištění, hodnocení a závěry v nich obsažené úplné, přesné a konečné.

Podpisy.